

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemam:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (1. nadstropje na levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravištvu: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče na levo), telefon št. 85.

Po bitki.

(Dr. Karel Triller.)

Vračamo se z bojišča brez lavo-
rik — toda neporaženi in z orožjem
v roki. Premoč nasprotnikova bila je
velika, njegova taktika perfidna, a
navzlic temu smo se zmagovali; te-
daj pa mu je priskočilo na pomoč
izdajstvo v obliki kršenja slo-
vesne zaobljube varovanja zakonov.
Ko je že omahovala zastava nasilne
večine, tačas jo je zgrabil in rešil
zaupnik krone, deželni glavar
pl. Šuklje. To mu ne sme biti po-
sabljenost nikdar!

Odposlanci narodno - napredne
stranke vstopili smo v zborovalnico
s poštenimi, čistimi in lojalnimi na-
menmi. Sklenili smo, da pobijamo z
vsem zakonitim sredstvi, a če treba
tudi z vso ostriro orožja, katero nam
je nudil s prisego deželnega glavarja
potrjeni poslovnik, pogubno stran-
sarsko tendenco povečini predloženih
zakonskih načrtov in predlog. V osta-
nem pa smo bili pripravljeni za vsa-
mo resno in posteno delo, stoječ na
načelnem stališču, da je v kranjskem
deželnem zboru spravo našim politi-
skim razmeram v vseh zadevah, se-
gačjih globoko v posestno stanje in
gospodarski interes posameznih
strank, pošten kompromis od slučaja
do slučaja edina zdrava podlaga
uspešnemu delovanju. — Pa smo bi-
li zopet enkrat prepošteni in prelo-
ženi! Sodelovali smo poleg vlade in
demcev v vseh odsekih pridno in
pošteno; brez vsake ošabnosti lahko
velim, da je stoprav naša sodelova-
nje dalo vsem konfuinim zakonskim
predlogom klerikalne večine deželne
ga odbora ono formalno obliko in ma-
terijalno vsebino, da so prišle pred
občno oproščene vsaj najbolj kri-
tični peg skrajne površnosti in stvar-
nesposobnosti. To velja koli o lov-
skem zakonu, toli o občinskem in ob-
činskem volilnem redu, o šolskem
nadzorstvu in zlasti tudi o bančnem
statutu. Klerikalno zahvalo za to na-
so lojalnost in nesebičnost želi smo
v prvi plenarni seji, sledečiodseko-
nim posvetovanjem — pri verifi-
kacijski debati. Vso brezmej-
no infamnost tega atentata na naše
naših volilcev državljanske pravi-
ko izgozili smo v dotični debati in
ko je potem, ko je vsak apel na za-
kon ostal brezuspešen, sledil nasil-
ni silobran, nam tega noben razso-
den človek ne more šteti v zlo. Pač
je za žalostno znamenje za pravni
nivó naše centralne vlade, da je pu-

stila tudi še en sam trenotek zboro-
vati parlament, čigar večina je za-
krivila tako v nebo kričeče zakono-
lomstvo, kakoršno se je pripetilo v
deželnem zboru vojvodine Kranjske
v soboto, dne 9. oktobra in potem v
ponedeljek 11. oktobra 1909.

Ad vocem ponedeljek! Ta dan se
je pričelo to, kar sem označil in oži-
gosal v uvodu kot eklatantno kršenje
zakona od strani zaupnika krone, de-
želnega glavarja. — Ta dan pričeli
smo narodno - napredni poslanci s
tehniško obstrukcijo strogo
v okviru poslovnika in zgolj v svrhu,
da prisilimo nasilno večino v pošte-
na pogajanja. V nerazmerno krat-
kem času, po sedemnajsturnem
nem boju bila je ta obstrukcija
zlomljena, to priznavam; toda zlom-
ljena ni bila po vztrajnosti večine,
niti vsled opešanja manjšine, temveč
po dejstvu, da je deželni glavar in
zapriseženi zaupnik krone, Fran pl.
Šuklje pogazil z le njemu lastnim ci-
nizmom zakon in pravico ter s tem
rešil večini že izgubljeno pozicijo. To
je resnica, katere nobena teatralna
poza, noben mojster zofizma, pa naj
se piše tudi za dr. Šustersiča, ne mo-
re spraviti iz sveta. — Bojim se le,
— pravim bojim, ker sem iskren pri-
jatelj in zagovornik kmetijskih pravic,
da bo prva žrtve glavarjevega nasil-
stva tisti lovski zakon, ki je imel še
dosti zdravega jedra, ki je pa izšel iz
spezialne debate sprico nori taktiki
večine razdrapan in razstrgan, liki
zadnji gorski berač.

In potem so prišli na vrsto poleg
občinskih potov, kapnic, živino-
zdravnikov itd., s katerimi je bilo
treba iz umevnih razlogov založiti
vsakega posameznega kmetijskega po-
slanca, nov občinski volilni red, re-
forma šolskega nadzorstva in titulo
ecclesiae ter deželna banka. Tudi tu
je skrbela spretna roka gospoda de-
želnega glavarja za to, da nam je
bilo onemogočeno ločiti ljuliko od
pšenice in da so izšli ti zakonski na-
čerti iz zbornice taki, kakoršni ustre-
zajo pač zasebnim potrebam »SLS«,
nikakor pa ne kulturnim in gospo-
darskim interesom ljudstva ne glede
na njegovo hipno političsko barvo. Pa
naj mi potem častiti g. načelnik de-
želnozbornice večine vnovič očita ne-
uljudnost, jaz le moram vztrajati pri
svoji trditvi, da bo predložitev ta-
kih zakonskih načrtov sankcije
mogoče doseči edino le potom —
drage politične kupčije! Marcus Por-
cius Cato klerikalne večine dr.
Krek pa lahko mirno živi v zavesti,

da danes trdnije, nego po prvotnem
načrtu, stoje tista deželna kori-
ta v organizaciji deželne banke, ka-
tera je s tako emfazo obljubil raz-
sekati. Toda o tem bomo še govorili,
kakor je obljubil deželni finančni
minister. Morda bo najboljša prilika
za to tedaj, ko bo kri in meso posta-
jala deželna elektrarna?!

In sedaj preostaja, ako iz krščen-
skega usmiljenja abstrahujem od več
kot sramotne vloge, katero je igrala
toli socijalna in demokratična SLS.
pri vprašanju regulacije učiteljskih
plač — le še novi poslovnik, ta
»rocher de bronze«, na katerega
oprtja je upala večina zmagova-
vati in uničiti v bodoče tudi vsako
neprijetno stvarno opozicijo. To-
da ta naskok na zadnje parlamentar-
ne pravice manjšine se je radikalno
ponesrečel. Zgrabili smo — izdajalec
na svojih volilcih bi bili sicer ostali
— zopet za najskrajnejše orožje in
zmagali smo. Naš nastop v zadnji
seji deželnega zbora prisilil je načel-
nika »SLS«, da je lastnoročno moral
izruvati načrtu novega poslovnika
najstrupenejši in najostrejši zob!
Na veliko žalost Njegove Viso-
kosti g. deželnega glavarja pl. Šuk-
ljeja; zakaj to, kar je ostalo, niti te-
mu velikemu mojstru prožnosti v in-
terpelaciji zakonov ne bo zadostalo,
da bi zaprl okna deželne zbornice na
ši kritiki.

Na svidenje torej ob novem letu,
ko pride na vrsto izstradanje na-
predne Ljubljane. Disceite moniti!
Da nas ne ukloni nobena sila, to smo
dokazali in le od razsodnosti večine
je odvisno, je-li si bomo zamogli iz-
brati za zopetni sestanek, da govorim
z besedami deželnega glavarja, v
zgodovinskem krajevem repertori-
ju kak mirnejši kraj — nego so Fi-
lipi.

Klerikalna komedija v „Unionu“.

Tam-tam, tam-tam! Kakor pri
kakšnem cirkusu ali menzariji, ta-
ko so tolkli klerikalei zadnje tedne
po svojih listih na reklamni boben za
svojo večerajšjo prireditel.

Lampe in Terseglav, Štefe in
Moškere so v »Slovenec« preobračali
kozolce kakor cirkuski klovnj ter
kričali dan za dnevom: Ljudje božji,
pridite, pridite in si ogledite »čudo
golemo«, ki ga hoče strmečim vašim
očem pokazati »SLS« v Ljubljani v

unionski oštariji dne 17. oktobra.

In zopet je zapel boben in jeli so
kričati klovnj: Njegovo veličanstvo
vladar dr. Šustersič pripravlja v
Ljubljani — združenje Slovenijo. —
Slovenci vseh pokrajin se mu pri-
dejo pokloniti, odposlanci vseh slo-
vanskih narodov od Krkonos in lene
Visle pa doli do črnogorskega Dor-
mitorja in hladne Drine pa prihite,
da pozdravijo slovenskega vladarja
ter sklenejo z njim zvezo nerazruše-
nega prijateljstva.

In spet je zadonel tam-tam in
poskočil je klovenček Lenard: »Ve-
cenjeno občinstvo, častite dame,
velespoštovani gospodje! Kaj tak-
šnega se niste videli nikoli! Pri naši
predstavi nastopi glasoviti junak
Jan Stapinski. Slišali ste o njem, čit-
ali ste o njem, a nikoli ga še niste
videli. A evo, sedaj se vam nudi
ugodna prilika. Kar vstopite, vstopi-
te . . . !

In zagrmel je boben ter donel

tam-tam naprej . . .

Tako je napočilo megleno večeraj-

šnje jutro.

»V strahu in skrbeh« je napred-
na Ljubljana pričakovala dogodkov,
ki so se imeli doigrati.

Klerikalei so že zrlj v duhu sto-
tisoče svoje armade, da naskočijo
Ljubljano ter jo zavzamejo kakor v
stari zavezji Izraelci Jeriho s fanfa-
rami in trobentami.

In prihajali so vlaki s Stajerske-
ga in Primorskega, s Koroškega, Go-
renjskega in Dolenjskega, a priča-
kovane ogromne armade ni bilo od
nikoder. Par dobrorejenih in rdeče-
ličnih župnikov in kaplanov z malo-
številnimi četiimi ponižnih njiho-
vih hlapcev je izstopilo, to je bile
vse. To je bil prizor za bogove, videti,
kako so se klerikalnim prirediteljem
pobesili nosovi, ko so se prepričali,
kako malo je izdala njihova velikan-
ska cirkuska reklama.

Edina sladka kapljica v tej gren-
ki kupi jim je bil prihod Stjepana
Radića, tega glasovitosti hrvatskega
vojskovodje brez vojske.

Celo ljubljanska okolica, ta nji-

hova najzanesljivejša trdnjava, jim

je odpovedala. Par voz iz St. Vidaka

so se škripaje pripeljali po Marije

Terezije cesti, to je bilo vse, kar je

poslala ljubljanska okolica armade

klerikalnim generalom.

In zadelo se je klerikalnim pri-
rediteljem, da bi se njihova s toliko
reklamo vpriporjena komedija lahko
končala s fiaskom. Pa so poslali svo-
je priganjače na ceste in razpotja ka-

kor znana svetovna svetopisemska
svatbena družba. Ti so tirali v »Uni-
on« vse, kar leze ino gre. Tako se je
napolnila dvorana, da je bila res pol-
na ljudi, toda grešili bi proti sloven-
skemu narodu, ako bi trdili, da je ta
pestra množica reprezentirala mor-
da evet naroda slovenskega.

Ob pol 12. se je pričela komedija.

Pri mizi na odru so sedeli kleri-
kalni veljaki z gromovnikom dr. Šu-
stersičem na čelu. Njemu ob strani
sta sedela Stipa Radić in zastopnik
česke agrarne stranke Vaelav
Kotlař.

Kotlař se je držal precej kisló,
pravijo, da mu družba, v katero je
zašel, ni nič prav ugajala. Tudi Šu-
stersič ni bil Kotlařa nič prav vesel,
zakaj slišati je moral iz njegovih
ust, da češki agrarci z vso odločeno-
jo obsojajo nasilstva in zakonolom-
stva klerikalne stranke v kranjskem
deželnem zboru.

Šustersič je bil precej »ver-
sehnaupt«, kakor pravijo Nemci, te
se mu je poznalo, ko je otvoril zbo-
rovanje.

Običajnega patosa in prejšnja
bahavosti ni bilo čutiti v njegovih
besedah. Iz njegovega pozdravnega
govora je zvenela prikrita resigna-
cija, kakor da bi se mož zavedal, da
je klerikalna stranka to prireditelja
močno prekoračila cenit svoje slave
in moči in da je že jela stopati ne-
vzdržna navzdol.

Otvorjam shod, je rekel dr. Šu-
stersič, ter pozdravljam vse, ki so od
blizu in daleč prihiteli v Ljubljano,
da se vdeležo ustanovitve vsesloven-
ske ljudske stranke, zlasti pozdrav-
ljam one iz obmejnih, sovražnemu
navalu izpostavljenih pokrajin in s
Stajerske in Koroške (medklicie: »Ki
ste jih pri volilni reformi prodali
Nemcem«). V bližini Šustersičevi
sedeči dr. Breje je pri tem klicu zar-
del kot kuhan rak ter sramežljivo
pobesil oči.) iz Gorice, Trata in Istre.
Prav posebno prisrčno pa pozdrav-
ljam naše najbližnje brate Hrvate,
pristaše ljudske kmetke stranke z
njenim dičnim načelnikom Stjepanom
Radićem (Glas na galeriji: »Ali ste
že sklenili z njim kraljo kupčije?«
Koliko ste mu dali za mrtve duše?
Stipo Radić je nervozno jel vrteti
evinčnik ter brskati po papirju. Ne
mara je delat račune, koliko bo nesla
kupčija s prodanimi dušami) ter za-
stopnika českega naroda Vaelava
Kotlařa. Z obžalovanjem moram na-
znaniti, da je naš prijatelj vodja
poljske ljudske stranke Jan Stapin-

LISTEK.

Svatba.

I.

Srebrn srp je plaval med zvezda-
mi in rezal bele oblake, ki so se raz-
posajeno lovili po nebu, zakrivali
drug drugega in v tesnem obsevu
nato splavali naprej nad vode stude-
ne, nad gore zelene. Pa kaj bi o tem,
kemu bi skrbel za nočno ženitovanje
lahkomiselnih in nestanovitnih po-
potnikov sinjega neba! Rajši poglej-
mo, kako se ženi Zaplotarjev Andrej
tri lepi Nežki!

Visoko lestvico je pristavil in
splaval po njej do prijaznega okenca,
na katerem so cveteli nageljni. Ker
je bila gorka, julijska noč, je bilo
okno na stečaj odprto in Andrej je
nekaj časa poslušal rahlo dihanje le-
poga dekleta. Ko se je naslišal tega,
je poklical:

»Nežka, ali slišiš moj glas, an-
geli so prišli v vas!«

Nežka je nehala dihati, in tako
je Andrej vedel, da se je že zbudila
in potuhnila. Zato je nadaljeval:

»Kar k oknu priteci in mi dober
večer reci!«

Nežka je vzdihnila in se dolgo-
časno zasmejala: »O Andrej, zakaj
me pa budiš! Ali si res tako mlad,

ali pa nič ne delaš podnevi, da mi še
ponoči ne daš miru.«

»Glej jo no, kaj še ne veš, da
sem ženin, in da iščem neveste! K te-
bi sem prišel, da te pobaram, če ho-
češ biti moja. Saj veš, da imam tri
hiše in dvajset krav. Ali ti je prav!«

»Tako je, Andrej! ne rečem rav-
no, da te ne vzamem, ali nič posebno
mi nisi povolji. Kaj si pa imel z An-
žonovo Špelo? Kar povej! Saj so te
videli, kako sta brala jagode tam po
Primoževem lesu!«

»Nežka, Nežka«, se je razvnel
ženin, »to pa že ni res. Še poznam jo
komaj. Samo to vem, da ima rjavo
kočmajko ob nedeljah. Ti imaš pa
zametno, zato imam tebe veliko
rajši.«

»Že dobro, kar domov pojdi, in
če mi imaš kaj povedati, se pa v ne-
deljo oglasi, ko bomo vsi doma.«

»Pa nikar ne zameri«, je še de-
jal Andrej.

»Zalosten fant je to«, je mislila
Nežka, ko je odšel. »Pa grd je, kozav
in ves kriv je že. In dolge, koščene
roke ima, brrr!«

Kar stresla se je, tako malo ji je
bil po volji.

»To je pa Žagarjev Tonček že
ves drug korenjak. Nabikane škor-
njice nosi, zavihane mustačke in gle-
da kakor sam zlomek. Tistega bi pa
rada imela, tistega«, je sklenila
Nežka.

»O, zakaj nima Tonček treh hiš,

zakaj ni Tonček Andrej, kako bi bilo

veselo!«

Vzdihnila je in zaspala.

V tem trenutku pa se je prisloni-
la lestvica znova na njeno okence, in
zopet je nekov korenjak, golorok in
temen, plezal navzgor.

»Nežka, če sem tvoj, oglasi se mi
koj, če ti pa nisem všeč, grem rajši
preč.«

Dekle si še ni zmelo oči, a takoj
je spoznalo po glasu, kdo stoji pred
oknom. Zasmejala se je veselo in ži-
vo ter skočila k oknu:

»Joj, Tonček, ali si res ti! Po-
zdravljen bodi, da te ni bilo tako
dolgo v vas.«

Podala mu je roko.

»Zakaj pa nič ne govoriš? Ne
veš, kako te imam rada. Ravnokar je
bil Zaplotarjev Andrej pod oknom in
me je vprašal, če ga hočem. Oh, za-
kaj me rajši ti ne vzameš!«

»Nežka, saj veš, kako je. Pri nas
je vse narobe. Stari je vse zapil, in
drugi mesec grem po svetu.«

Dekle je zajokalo in objelo fanta

okoli vratu.

»Oh, da mora biti tako! In na-
zadnje bom morala vzeti Andreja.
Drug me ne mara, ker nismo bogati.
Zaplotarja pa nobena druga noče,
ker je grd kot satan.«

Tonček je molčal in trdno stiskal
dekletovo roko.

»Z menoj veš, kako je. V Ame-
riko pojdem in ne bo me več nazaj.

Pozabila se bodeva, in tako bo naj-

bolje.«

Nežka je vzela nagelj z okna,
ker je bil napotu in je Tončka tesneje
objela.

»Nazadnje bom seveda vzela
Andreja. Ali ti počakaj vsaj tako
dolgo, da prideš na mojo svatbo. Še
enkrat naj bom vesela s teboj!«

Tonček je molčal in nekaj mislil.
Nato se je nagnil k dekletu in ji na
uho dolgo dolgo šepetal.

»Ne, ne, tega ne!« Se je branila
Nežka. »Vse drugo, samo tega ne!«

Znova se je sklonil k njej! V ti-
stem trenutku se je srebrn srp na vi-
sokem nebu skrtil za kopo blestečih
oblakov, od vseh strani so se gnjet-
li nagli nebeski popotniki in ga po-
polnoma zagrnili. In potem so začele
mežikati zvezdice in v strahu trepe-
tati, ker ni bilo več nikjer njihovega
srebrnega tovariša. Drhte so, in
svetle solze so jim padale iz oči in
tekle v črno noč. A ko se je nazadnje
srp vseeno izvil in rešil izpod obla-
kov, se je začuden oziral na zeleni
vrtič ob beli hišici. Lestvica je bila
še vedno prislunjena, a Tončka ni bi-
lo nikjer, in tudi Nežke ni bilo pri
oknu.

Srp je vprašal svedice, ako se
videle, kam je inginil, ali niso mu ho-
tele odgovoriti. Sramečljivo so drh-
tele in trepetale.

»Kaj mu to mara, se si mislile
med seboj, saj tudi me ne vpraša-

mo, kaj je delal za oblaki s tisto
tanko meglico, ki se ga je tako za-
ljubljeno ovijala.«

II.

V nedeljo je prišel Andrej s svb-
jim ocom na Nežkin dom. Bila sta
svatovsko opravljena, v visokih go-
renjskih štebalah, s srebrnimi gum-
bi na telovniku in v kosmatih rjavih
kastoreh.

»Ali nam boste dali dekleta«, je
vprašal stari, ko so se pomenili o
lanskem snegu. »Ali nam boste dali
tistega dekleta, ki jo za Nežko kliče-
te. Tegale fanta šenim, pa sva jo kar
k vam mahnila.«

Nežkina mati je bila vdova, se-
dem otrok je še bilo pri hiši, in brez
gospodarja.

»Poklicali jo bomo. Če je njej
prav, bo tudi meni. Fanček, steči po
Nežko v kamro! Precej naj pride
dole!«

»No, zdaj pa še ti govori z de-
kletom«, je dejal stari Zaplotar An-
dreju, ko je prišlo dekle v hišo. »Ti
si silil sem, boš že vedel, kaj in
kako.«

Andrej je bil danes skoraj kore-
njak. Črni suknič, bela srajca, žida-
na, rdeča ruta za vratom — baš ko-
renjak.

In tako je dejal:

»No, ne, saj veš, Nežka, prišel
sem po bomo. Tri hiše imamo, in
dvajset krav redimo, kaj ne, oče!«

(Dalje prihajajo.)

ski zadržan se vdeležiti današnjega shoda (Glasni aha-klici po dvorani na galeriji se nekdo oglasi: Zakaj pa ste nas ves teden farbali z njim), poslal pa nam je brzojavko, v kateri nas zagotavlja svojih simpatij ter želi našemu delu uspeha. Pripominjam, da je Stapsinski zadržan radi važnih političnih poslov, vlada je namreč nepričakovano predložila galiskemu deželnemu zboru volilno reformo. Predlagam, da shod pošlje Stapsinkemu brzojavni pozdrav in da se izvoli predsestvo skupščini.

Ko je Šustersiž končal svoj medel govor, so mu nekateri ploskali in slišali so se posamezni osamelci živio-klici.

Na to sta bila z vzklikom izvoljena za častna predsednika Stjepan Radić in Václav Kotlař.

Za predsednika shoda je bil izvoljen dr. Janko Brejce iz Celovca, za podpredsednika pa dr. A. Korošec, kot zastopnik Stajercev, Fr. Grafenauer, kot zastopnik Korošcev, prof. Berbuč kot zastopnik Goričanov, Ukmak kot zastopnik Tržančanov in Jos. Zure (Štembur) iz Kandije.

Predsednika dr. Brejca so pozdravili s ploskanjem in živio-klici. V svojem govoru je rekel med drugim: Ta shod se vrši baš v času žalostnih dogodkov, katerih pozorišče so deželni zbori, kjer so Nemci pokazali svojo popolno politično dedanec. (Klic: Kaj pa ste vi pokazali v kranjskem deželnem zboru? Le govorite tudi o sebi!) Navali z nemške strani na Slovence so sedaj naravnost strahoviti. Stojimo na pragu pravega avstrijskega hakatizma, to je »ozračje«, v katerem danes zborujemo.

Na to je govoril Václav Kotlař, burno pozdravljen, slovensko približno tako-le: Iskreno pozdravljam slovenske borilce proti nemški sili in nemškemu nasilstvu. (Klic: Klerikalci so se pokazali kot junaške borilce proti Nemcem in nemštvu v septembrskih dneh. Kaj pa »Kranjska šparkasa«?) Čehi gojimo največje simpatije napram Slovincem, ker vemo, da so Slovenci najodločnejši in najdoslednejši boritelji proti germanstvu. Zato bomo Slovence z vsemi silami podpirali v njihovi teški borbi.

Ko je Kotlař končal svoj govor, je »Ljubljana« intonirala himno »Kde domov muh«.

V tistem trenutku se je zaslislal močan klic z galerije: »Stapsinski pa vam le ni sedel na limanice!« Prvaki na odru so pobledeli, za trenutek je nastala grobna tišina, nato pa je nastal na Štefeto vo komando velikanski truš, par možakarjev je hitelo na galerijo, odkoder so s silo iztirali moža, ki si jim je upal v obraz zabrusiti — resnico.

Kotlařev govor klerikalcem čisto nič ni ugaljal: preveč je naglašal, da goje Čehi simpatije do Slovencev, a niti z besedico ni omenil, da bi gojili posebne simpatije do slovenskih klerikalcev.

In to bi klerikalci tako radi imeli, da bi jim česki agrarec razodel svojo ljubezen. Pričakovali so to, a se ni zgodilo. Kaj čuda potem, da so jim postali nosovi tako dolgi?

Nato se je prijavil za besedo Stjepan Radić. Še predno je prišel do besede, je »Ljubljana« intonirala pesem »Slovenec i Hrvat«. Da bi bilo petje ubrano, tega baš ne moremo trdit. V plošnem šundru je jel nato Radić premlevali običajne svoje fraze. Rekel je med drugim, da morajo Hrvati in Slovenci skupnodelovati na to, da si osvoje Avstrijo. V tem oziru so slovenski klerikalci mnogo storili. Hrvati do zadnjega časa tega njihovega dela niso dovolj razumevali. Sedaj so se tudi Hrvatom odprle oči, zato hočejo odslej skupno s slovenskimi klerikalci postopati in se boriti. Potrebno je edinstvo duhovne in posvetne inteligence (Klic: Kje pa imate posvetno inteligenco?), temelj temu edinstvu pa bodi kmet, ki ga je treba vzgojiti s prosveto in v duhu krščanske morale. Na Hrvatskem ima sedaj njegova stranka samo dva poslanca, toda čez leto in dan bo jih imela v saboru večino. (Na galeriji stoječ Hrvat je zaklical Radiću: »Stipo, ne farbaj vendar tako gorostasno svojih zavetnikov, s katerimi boš šele popoldne podpisal kravjo kupčijo!«) Ko to dosežemo na Hrvatskem, bomo skupno in združeni z vami branili hrvatsko-slovenski dom.

Koroški poslanec Grafenauer je pozdravil shod v imenu koroških Slovencev. O duševnem prevratu glede stališča Korošcev napram kranjski klerikalni stranki, ki so jo koroški Slovenci še pred dvema letoma proklinjali kot izdajalco slovenskih interesov, a jo sedaj proslavljajo kot svojo rešiteljico ni črnil besede. Prireditelj shoda so mu za to njegovo taktičnost bele hvaležni, zato so mu viharo ploskali, ko je jel naglašati, da je Koroška slovenska predstava, ki zapira Nemcem pot do morja. Tudi ko je poudarjal, da se Slovanstvo bliža dnevu, ko zmaga v Avstriji, so mu poslušalci

brez izjeme pritrjevali, ko pa je jel zatrjevati, da je vlada a spretnimi manevri preprečila, da Stapsinski ni prišel v Ljubljano, je mnogo zborovalcev neverjetno zmajalo s glavami in slišali so se glasni klici: »Ta pa je debela! Priznajte raji, da Stapsinski ni prišel zbog tega, ker je uvidel, da bi s njim igrali komedijo in ga rabili zgolj za štafeto.«

Pristaš Radićeve stranke J. L. žabetič se je izrekel za skupno politično in gospodarsko delo slovenskega in hrvatskega kmeta.

V imenu kranjske klerikalne stranke je pozdravil shod Fr. Demšar. Med drugim je rekel, da je naloga shoda v prvi vrsti ta, da zbrise vse neenakosti in da odstrani vsako versko in narodno zaviljivost. Kako si možakar predstavlja to »zbrisanje«, tega, žal, ni povedal.

Prof. Berbuč iz Gorice je izročil shodu pozdrave goriških klerikalcev ter izrekel prepričanje, da bo nova vselerikalna stranka skoro pritegnila na se vse tudi napredne elemente, ki sedaj stoje še izven nje. Spoštovani profesor meda meni, da so vsi naprednjaki takega značaja, kakor on, ki je še nedavno tega pisal v »Slovenskem Narodu« najstrupenejšie članke proti duhovščini in klerikalizmu, pa se zelo moti. Le veteranjaki in koristolovci menjajo prepričanje, moške pa ostanejo značaji.

Prav redkobeseden je bil to pot mariborski dr. Korošec.

Rekel je, da so štajerski klerikalci enih misli in enega duha s kranjskimi somišljeniki, ki so jim bili in jim ostanejo tudi v bodoče vzor in vzgled v dejanju in nehanju.

Da je bil sicer zelo brbljav Korošec to pot tako malobeseden, je bil nemara vzrok, da so ga njegovi štajerski rojaki na potu v Ljubljano skoro docela pustili na cedilu. Par kaplanov z ne baš številno četico cerkvenih ključarjev, to je bila delegacija iz zelene Štajerske.

Nato je čital tajnik klerikalne stranke dr. Rožič došle brzojavke. Največ so jih poslali hrvatski klerikalci, na čelu jim znani sarajevski nadškof dr. Stadler.

Po prečitanih brzojavkah, so ljudje mislili, da je komedija že končana, zato so jeli vreti iz dvorane. Reditelji so imeli mnogo posla, da so preverili ljudi, da je končana šele predigra, a da se prava igra šele pričinja.

Ko se je trušč in hrup nekoliko polegel, je nastopil dr. Janez Evangelist Krek, da govori o temeljnih načelih vseslovenske ljudske stranke.

Klerikalna stranka hoče, je rekel govornik, novih bojev in novih zmag. (Klic: Pa ne takih, kakor v deželnem zboru!) Svoje dni so stopale iz Štajerske in Koroške čete pod vodstvom plemstva v Ljubljano, da jo obvarujejo nevarnosti; danes pa so prišle iz onih pokrajin ljudske čete brez plemenitaških voditeljev. Tako se spreminjajo časi. Sedaj vodi sebe narod sam in v borbo stopa s svojimi lastnimi silami. V tej borbi bo ljudstvo zmagalo, ako bo složno in ako bo marljivo delalo. V to mu je treba organizacije. Ta organizacija se ima ustvariti z ustanovitvijo vseslovenske ljudske stranke, ki se bo zbirala sicer pod novo zastavo, a pod starimi načeli.

Dr. Krek je končal svoja izvajanja s patetičnim vzklikom: »Na naših tleh je še vedno prostora dovolj za grobove naših sovražnikov.«

Krekov govor ni izzval posebnega navdušenja, menda so se zborovalci zavedali, da bo na slovenski zemlji pač dovolj prostora za grob slovenskemu ljudstvu, prav malo pa za gomile sovražnikov, ako bodo klerikalci nadaljevali svojo dosedanjjo pogubno politiko.

Nato je dr. Brejce prečital statute vseslovenske ljudske stranke, ki se glase tako - le:

Vseslovenska ljudska stranka je politična organizacija celokupnega slovenskega naroda na krščanski, narodni in ljudskodemokratski podlagi.

Organizacija se deli v centralno organizacijo in v deželne organizacije.

I. Centralna organizacija.

1. Centralna organizacija sestojaja iz centralnega vodstva in centralnega izvršilnega odbora.

a) Centralno vodstvo je vrhovna instanca stranke in sestojaja iz vseh državnih in deželnih poslancev ter načelnikov deželnih vodstev stranke.

Poleg tega ima vsako deželno vodstvo stranke pravico, odposlati še pet zastopnikov v centralno vodstvo.

b) Centralni izvršilni odbor sestojaja iz 15 članov centralnega vodstva, katere izbere deželna vodstva po sledečem ključu: Deželno vodstvo kranjsko pet, štajersko štiri, goriško tri, koroško dva in tržaško - istrsko enega.

2. Centralna organizacija ima odločevati v vseh vprašanjih, ki za-

devajo skupne pravice in interese celokupnega slovenskega naroda in tozadevno organizacijo.

V tem okviru so sklepi centralnega vodstva za stranko obvezni in jih mora izpolniti le centralno vodstvo samo.

Če in dokler pa centralno vodstvo v kaki zadevi ni ničesar sklepalo, je nadomestuje centralni izvršilni odbor.

3. Centralno vodstvo se zbira redoma vsaj enkrat na leto na povabilo izvršilnega odbora, odnosno njega predsednika. Centralni izvršilni odbor, odnosno njega predsednik, je dolžan sklicati izredno sejo centralnega vodstva tekom 14 dni, če to zahteva le eno deželno vodstvo.

Centralno vodstvo si izvoli za vsako zasedanje svojega predsednika in druge funkcionarje.

Centralni izvršilni odbor si izvoli predsednika in druge funkcionarje. Zbira se po potrebi večkrat na leto, na povabilo svojega predsednika.

II. Deželna organizacija.

Deželna organizacija se uredi v vsaki deželi samostojno po odnodnih somišljenikih stranke.

V vsaki deželi se ustanovi deželno strankino vodstvo, ki mora biti priznano od centralnega izvršilnega odbora.

Na čelu vsakega deželnega vodstva mora stati poseben načelnik. (Gl. I. 1. a)

Vsaka deželna organizacija je popolnoma samostojna in odloča neodvisno od centralne organizacije v vseh stvareh, ki zadevajo dotično deželo samo.

Ti statuti so bili sprejeti brez posebnega odobravanja in, kaj je zelo značilno — brez vsake debate.

Dr. Brejce je zaklical trikratni živio vladarju ter predlagal zaupnico klerikalnim poslancem in komedija je bila končana.

Z dolgimi obrazi so se zborovalci razšli, sprašujoč se med sabo, zakaj so pravzaprav prišli v Ljubljano.

V nemških listih od klerikalcev napovedanega demonstrativnega obhoda po Ljubljani, proti kateremu je po zatrdilu klerikalnih listov organiziral napredne sloje k protidemonstraciji prijatelj Ribnikar, ki je že teden dni na Dunaju, tudi ni bilo. Menda so se klerikalci sramovali svojo klavernost javno pokazati na ulici.

Edino, kar je v Ljubljani spominjalo na klerikalno prireditve, sta bila dva lestvična teško hreščeča voza, ki sta se ob pol 2. popoldne pomikala od »Uniona« po ljubljanskih ulicah. Na njih je sedelo par žalostnih postav, topih in brezmiselnih zročih v svet, nad njimi pa se je blestel napis: »Združena Slovenija.«

Vstavili smo se pred to čudno vprego in vzkliknili: to je predpoda združene Slovenije, kakršno pripravljajo klerikalci!

Državni zbor.

Seja klubovih načelnikov.

Dunaj, 16. oktobra. Predsednik državne zbornice je sklical za torek popoldne sejo klubovih načelnikov, ki naj bi pri tej priliki izrazili svoje želje in sprožili event. tudi kak načrte. Od druge strani se čuje, da bi na seji radi dobili natančnejših podatkov o taktiki čeških radikalcev.

Slovenska Enota.

Dunaj, 16. oktobra. Korespondenca »Zentrum« javlja, da se bo S. E. šele v zadnjem trenutku odločila za taktiko v parlamentu. Načelniki slovenskih strank bodo pred vsem upoštevali dejstvo, da hoče vlada pritegniti manjše parlamentarne skupine in Poljake k nemškemu bloku in na ta način rešiti vsaj proračunski provizorij. Dejstvo je, da so države blagajnice strahovito prazne in da iz finančijelnih razlogov ne bo mogoče držati položaja niti do konca leta brez parlamentarne pomoči. Ta moment bo odločilen pri določitvi taktike opozicijskih strank, ki slede paroli: »Bienenrth nobenega moža in nobenega vinarja!«

Madjarski glas.

Budimpešta, 16. oktobra. »Pester Lloyd« piše o dogodkih v Predlitavskem med drugim sledeče: »Ogorčenost Čehov proti nemški vladi, katero so še zvišali neuspehi v češkem dež. zboru in demonstracijski zakoni, bo rodila na vsak način v parlamentu obstrukcijo, in vprašanje je le, ali bo ta obstrukcija takozvana vladna ali tehnična ali pa hrupna. Ta okolnost kakor tudi demisijska čeških ministrov bo ustvarila novo situacijo. Ministrski predsednik baron Bienenrth bo na vsak način poskušal pripraviti oba češka ministra do tega, da ostaneta še nadalje v uradu, če se mu pa to ne posreči, poda demisijsko celega kabineta. V krogih, ki dobro poznajo mišljenje dvora, se trdi, da cesar ba. Bienenrth ne bo odpustil, temveč da ga bo zopet imenoval ministrskim predsednikom. V tem slučaju bo bar. Bienenrth sestavil nov

kabinet, ki se bo bistveno razlikoval od sedanjega.«

Poljska ljudska stranka.

Dunaj, 16. oktobra. Neki tukajšnji korespondenci se je telefonično iz Lvova, da je posl. Stapsinski izjavil, da bo njegova stranka v prihodnjem zasedanju parlamenta nastopala tako kakor v minulem. Če bi pa vsespolska frakcija vendarle opustila svoje dosedanje prijateljsko razmerje do Nemcev, spremeni tudi poljska ljudska stranka svoje razmerje do S. E. Na vsak način bo Poljski klub težko podpiral vlado, ki hoče nele predložiti v sankcijo pomembne zakone temveč jih je celo sama pomagala sestaviti. O državnem zboru je posl. Stapsinski dejal: »Pred pol letom, da še pred koncem parlamentnega zasedanja, v juliju, bi bila vlada v tem parlamentu izvedla lahko vse. Zdaj pa za delavnost parlamenta ni niti najmanjšega žarka nade in v zadnjih dneh je celo skoraj gotovo, da vsled narodnostnih sovražnosti dunajski parlament ne bo mogel začeti s svojim produktivnim delovanjem.«

Ogrska kriza.

Dr. Wekerle na Dunaju.

Dunaj, 16. oktobra. Wekerlova avdijsenca je trajala nad eno uro. Čuje se, da je krona pritrdila Wekerlovemu načrtu, po katerem se bo poskušal doseči sporazum s sodelovanjem neodvisnostne in ustavne stranke in se bo Justhovi skupini zagotovilo obširnejše sodelovanje na vodstvu cele zadeve. Izdala se je ba je že formula, ki zadovoljuje na vse strani, in v kateri je bančno vprašanje izločeno. Na čelo kabineta bo stopil grof Zichy, finančni portfelj bo pa prevzel višji uradnik. Stranka neodvisnosti zahteva zase na vsak način notranje ministrstvo. Novi kabinet bo pri svojem nastopu izjavil, da stoji na temelju gospodarske samostojnosti.

Po avdijsenci se je dr. Wekerle podal v zunanje ministrstvo, kjer je imel daljšo konferenco z ministrom Aerenhalom.

Jutri bo dr. Wekerle zopet sprejet pri cesarju v avdijsenci. V tej avdijsenci bo cesar naznanil svojo odločitev glede Wekerlovega predloga, naj se sestavi prehodno ministrstvo z dr. Wlassicsem na čelu.

Carjevo potovanje.

San Remo, 16. oktobra. Stanek ruskega carja in italijanskega kralja bo v soboto 23. t. m. v gradu Racconighi pri Turinu. Štirideset ruskih agentov je že došlo tja. Vse potnike, ki izstopijo na kolodvoru v Racconighi, natanko preiščejo.

Ferrer.

Praga, 16. oktobra. Za jutrišnji dan sta napovedali češka in nemška sekcija »Svobodne Misli« velik shod v spomin Ferrerju. Policija pa je ta shod prepovedala, češ, da ni dovoljeno proslavljati zločine, prav kakor bi mogla vnaprej vedeti, kaj se bo na shodu govorilo. Nato je napovedalo društvo svobodnih mislecev »Avgustin Smetana« društveni shod, ki ga policija seve ni mogla prepovedati. Prepovedala pa je nalepiti vabila na ta shod. Včeraj je policija vdrla v sekretariat »Svobodne Misli«, je tam raztrgala črne zastave, ki so bile izobešene in je konfiscirala razglednice s Ferrerjevo sliko.

Nemiri na Španskem.

Madrid, 16. oktobra. V današnji otvoritveni seji parlamenta so bili veliki nemiri. Republikanski poslanci so hoteli onemogočiti ministrskemu predsedniku Mauri prečitati kraljevi reskript. Reskript se je nazadnje s težavo in med nemirno prečital. Liberalni senator Calseton je podal interpelacijo glede barcelonskih dogodkov in rifske ekspedicije. Situacija na Španskem je zelo resna. Na eni strani raste revolucionarno gibanje v državi, na drugi strani se množe težave v Afriki in zahtevajo vedno večjih denarnih žrtev, ki jih Španija ne bo mogla dolgo nositi. In uspehov v Afriki ni skoro nobenih. Tako je Špansko razburkano znotraj in nesrečno v svoji nepremišljeni meroški vojni. Med tem ko v Maroku pokajo puške Mavrov in uničujejo špansko vojsko, eksplodirajo v Madridu in v Barceloni bombe in uničujejo vse, kar je blizu vladajočim krogom španskim. Ti pa nadaljujejo v fererovski.

Dnevne vesti.

† Kranjski deželni zbor je zboroval več tednov in bi bil imel torej časa dovolj, rešiti prvo in najpomembnejše svoje nalogo, to je deželni proračun. V vsakem občinskem odboru vedo, da je proračun podlaga vsemu obč. gospodarstvu, vsaka občinska klada v kaki hribovski vasi ve, da se slabo gospodari, če ni proračun ugotovljen. Valic temu pa dež. odbor še predložil ni proračuna in ko je baron Apfalter saraditega

interpeliral plemenitega hofrata Šukljeta, je ta povedal, da dež. odbor sploh še ni pripravil dež. proračuna. Pa nikar misliti, da je tega kriva samo klerikalna lenoba. Klerikalci nam laš in namenoma niso napravili proračuna, ker niso hoteli, da bi prišli na razpravo. Vzroki za to brezvestno početje so popolnoma jasni in kar po vrsti jih hočemo naštet, da bi najširša javnost spoznala, kako klerikalci — delajo in gospodarijo. Prvi vzrok, da klerikalci niso predložili proračuna, je ta, da so hoteli dobiti časa in da spravijo pod streho različne zadeve njih strankarskega interesa. Ko bi bili predložili proračun, bi nekatere zadeve klerikalnega strankarskega interesa najbrž sploh ne bile prišle na razpravo. Tega seveda klerikalci niso pričakovali, da bo kupčija s Pavšarjem vzela tako žalosten konec. Čas, da se je mogel odsek baviti s to stvarjo, pa so dobili s tem, da niso predložili proračuna. Drugi vzrok, da proračuna niso predložili, je bil ta, da so se bali proračunske razprave. Edina prilika, govoriti o političnih razmerah, kritizirati vlado in razne druge oblasti ter ožigosati početje klerikalcev zlasti v dež. šolskem svetu in v dež. odboru je proračunski debat. Te debate so se klerikalci bali, kar trepetali so pa pri misli, da je pri proračunski debati prilika osvetliti njih gospodarstvo z deželnim denarjem. V tem oziru bi bila proračunska debata spravila marsikaj na dan. Ze ena sama stvar bi bila vzbudila velikansko senzacijo, dejstvo namreč, da ima dež. odbor dolgove in različna plačila, a da je, namesto da bi bil poravnal svoje dolžnosti, posodil klerikalci »Zadružni zvezi« menda več kot 300.000 kron deželnega denarja, dasi je ta »Zadružna zveza« tako bankroteta, da ji še ljudska posojilnica neče več dati. Pri proračunski razpravi bi bilo prišlo to na dan in marsikaj drugega in da se taka razprava prepreči, pa dež. odbor sploh ni predložil proračuna.

† Shod na Bledu. Salon hotela »Triglav« na Bledu bil je do zadnjega kotička napolnjen, ko je včeraj popoldan otvoril dr. Zerjav imenom izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke javni shod. Predsednikom je bil izvoljen enoglasno g. Peternel. Dr. Vilfan je poročal o deželnem zboru. Popisal je plodonosno opozicijsko delo naprednjakov, ki so z odporom in nasvetom dosegli marsikake za deželo koristne premembe površno sestavljenih zakonskih načrtov. Glede električne centrale so morali klerikalci sam priznati, da niso gradiva še pripravili. Škoda je, da je reforma občinskega reda tako enostranska. Tiče se le volilnega reda, da bi se pa lotila kričeih pomanjkljivosti, ki ovirajo delo vsakega župana, to se ji ni ljubilo. Župani so danes pravi blaplavljarstev; treba bi jim bilo krepke opore v občinskem redu. (Burno odobravanje). Velika napaka volilnega reda, da bodo volili vsi trije razredi obenem, ker bo to izrinilo iz odbora marsikakega za občinsko gospodarstvo zelo koristnega moža. V bančnem vprašanju smo dosegli mnogo korektur in mej drugim tudi, da kreatorji ne bodo plačani. Govornik je temeljil potrebo in uspehe obstrukcije v poslovniškem vprašanju. Zasedanje je dokazalo, da je opozicijska manjšina koristna in da se bo to manjšino moralo vselej upoštevati (Viharno odobravanje). Nato je dr. Zerjav govoril o potrebi organizacije in med drugim omenil, da se šteje pristatšem naše stranke marsikdo, ki odklanja vsako gibanje in delo za stranko, češ, da je itak vseeno itd. Taki ljudje so tihi zavezniki klerikalcev, ki ovirajo, da naša stranka ne prodere v kmečke in delavske sloje. Bahaštvo mora iz stranke ven, le kdor dela, naj odločuje, čim manj cokolj, tem bolje. Priporoča širjenje naprednih listov osobito »Gorenjec« in »Slov. Doma«. Ustanovi naj se za Bled in okolice politično društvo (Vsestransko odobravanje). Nato je dr. Hočevar v iskrenih besedah utemeljeval, kako nujno je treba, da se blejski naprednjaki organizirajo. Če se bomo v skupnem delu spoznali, si bomo zaupali. Ob splošnem pritjevanju zborovalcev izjavlja, da se bodo Blejci takoj lotili dela za politično organizacijo. Nato je g. Repel predlagal to-le resolucijo: »Zborovalci na shodu narodno - napredne stranke na Bledu dne 17. oktobra t. l. izrekuje svoje opravičeno ogorčenje nad krivičnim postopanjem deželnozbornice večine, ki dosledno terpa najprimitivnejše parlamentarne pravice manjšine, in izrekuje poslancem narodno - napredne stranke svoje priznanje, da so tako pogumno odbili nameravani napad na napredne volilce.« Resolucija je bila sprejeta enoglasno, dasi je bilo navzočih nekaj klerikalcev. Potem ko se je izvršila kratka debata, kako in kdaj bi bilo prirediti ustanovni shod gospodarsko - političnega društva na Bledu, je predsednik shod zaključil. Naj bi ta shod vzdrnil vse napred-

ski zadržan se vdeležiti današnjega shoda (Glasni aha-klici po dvorani, na galeriji se nekdo oglasi: Zakaj pa ste nas ves teden farbali z njim), poslal pa nam je brzojavko, v kateri nam zagotavlja svojih simpatij ter želi našemu delu uspeha. Pripominjam, da je Stapski zadržan radi važnih političnih poslov, vlada je namreč nepričakovano predložila ga-liškemu deželnemu zboru volilno re-formo. Predlagam, da shod pošlje Stapskemu brzojavni pozdrav in da se izvoli predsestvo skupščini.

Ko je Šusteršič končal svoj me-del govor, so mu nekateri ploskali in slišali so se posamezni osamelci živio-klici.

Na to sta bila z vzklikom iz-voljena za častna predsednika Stje-pan Radić in Václav Kotlař.

Za predsednika shoda je bil iz-voljen dr. Janko Brejca iz Celovca, za podpredsednika pa dr. A. Korošec, kot zastopnik Stajerscev, Fr. Grafen-auer, kot zastopnik Korošcev, prof. Berbuč kot zastopnik Goricanov, Ukmar kot zastopnik Tržačanov in Jos. Zure (Stembur) iz Kandije.

Predsednika dr. Brejca so po-zdravili s ploskanjem in živio-klici. V svojem govoru je rekel med dru-gim: Ta shod se vrši baš v času ža-lostnih dogodkov, katerih pozorišče so deželni zbori, kjer so Nemci po-kazali svojo popolno politično de-kadenco. (Klic: Kaj pa ste vi poka-zali v kranjskem deželnem zboru? Le govorite tudi o sebi!) Navali z nemiške strani na Slovane so sedaj narav-nost strahoviti. Stojimo na pragu pravega avstrijskega hakatizma, to je »ozračje«, v katerem danes zbo-rujemo.

Na to je govoril Václav Kotlař, burno pozdravljen, slovensko pri-bližno tako-le: Iskreno pozdravljam slovenske borilce proti nemški sili in nemškemu nasilstvu. (Klici: Kle-rikalci so se pokazali kot junaške borilce proti Nemcem in nemštvu v septembrskih dneh. Kaj pa »Kranj-ska šparkasa«?) Čehi gojimo naj-večje simpatije napram Slovincem, ker vemo, da so Slovenci najodloč-nejši in najdoslednejši boritelji pro-ti germanstvu. Zato bomo Slovence z vsemi silami podpirali v njihovi teški borbi.

Ko je Kotlař končal svoj govor, je »Ljubljana« intonirala himno »Kde domov mi je«.

V tistem trenutku se je zaslislal močan klic z galerije: »Stapski pa vam le ni sedel na limanice!« Prvaki na odru so pobledeli, za trenutek je nastala grobna tišina, nato pa je na-stal na Stefetovo komando velikan-ski trušč, par možakarjev je hitelo na galerijo, odkoder so s silo iztirali moža, ki si jim je upal v obraz zabru-siti — resnico.

Kotlařev govor klerikalcem či-sto nič ni ugajal: preveč je naglašal, da goje Čehi simpatije do Slovencev, a niti z besedico ni omenil, da bi go-jili posebne simpatije do slovenskih klerikalcev.

In to bi klerikalci tako radi ime-li, da bi jim češki agrarec razodel svojo ljubezen. Pričakovali so to, a se ni zgodilo. Kaj čuda potem, da so jim postali nosovi tako dolgi?

Nato se je prijavil za besedo Stjepan Radić. Se predno je prišel do besede, je »Ljubljana« in-tonirala pesem »Slovenec i Hrvat.« Da bi bilo petje ubrano, tega baš ne moremo trditi. V plošnem šundru je jel nato Radić premlevali običajne svoje fraze. Rekel je med drugim, da morajo Hrvati in Slovenci skupno-de-lovati na to, da si osvoje Avstrijo. V tem oziru so slovenski klerikalci mnogo storili. Hrvati do zadnjega časa tega njihovega dela niso dovolj razumevali. Sedaj so se tudi Hrva-tom odprle oči, zato hočejo odslej skupno s slovenskimi klerikalci po-stopati in se boriti. Potrebno je edin-stvo duhovne in posvetne intelligen-ce (Klic: Kje pa imate posvetno in-teligenco?), temelj temu edinstvu pa bodi kmet, ki ga je treba vzgojiti s prosveto in v duhu krščanske mora-le. Na Hrvaškem ima sedaj njegova stranka samo dva poslanca, toda čez leto in dan bo jih imela v saboru večino. (Na galeriji stoječ Hrvat je zaklical Radiću: »Stipo, ne farбай vendar tako gorostasno svojih zave-znikov, s katerimi boš šele popoldne podpisal kravjo kupčijo!«) Ko to do-sežejo na Hrvaškem, bomo skupno in združeni z vami branili hrvatsko-slovenski dom.

Koroški poslanec Grafen-auer je pozdravil shod v imenu ko-roških Slovencev. O duševnem pre-vratu glede stališča Korošcev na-pram kranjski klerikalni stranki, ki so jo koroški Slovenci še pred dve-ma letoma proklinjali kot izdajalco slovenskih interesov, a jo sedaj pro-slavljajo kot svojo rešiteljico in rñ-nil besedice. Prireditelji shoda so mu za to njegovo taktnost bele hvaležni, zato so mu viharno ploskali, ko je jel naglašati, da je Koroška sloven-ska predstraža, ki zapira Nemcem pot do morja. Tudi ko je poudarjal, da se Slovanstvo bliža dnevu, ko zmaga v Avstriji, so mu poslušalci

brez izjeme pritrdjevali, ko pa je jel zatrjevati, da je vlada a spretnimi manevri preprečila, da Stapski ni prišel v Ljubljano, je mnogo zboro-valcev neverjetno zmajalo z glava-mi in slišali so se glasni klici: »Ta pa je debela! Priznajte raji, da Sta-pinski ni prišel zbog tega, ker je uvi-del, da bi s njim igrali komedijo in ga rabili zgolj za štafašo.«

Pristaš Radićeve stranke Ja-l-ža b e t i d e se je izrekel za skupno politično in gospodarsko delo sloven-skega in hrvatskega kmeta.

V imenu kranjske klerikalne stranke je pozdravil shod Fr. Dem-š a r. Med drugim je rekel, da je na-loga shoda v prvi vrsti ta, za zbrise vse neenakosti in da odstrani vsako versko in narodno zavirljivost. Ka-ko si možakar predstavlja to »zbris-anje«, tega, žal, ni povedal.

Prof. Berbuč iz Gorice je iz-ročil shodu pozdrave goriških kleri-kalcev ter izrekel prepričanje, da bo nova vseslovenska stranka skoro pritegnila na - se vse tudi napredne elemente, ki sedaj stoje še izven nje. Spoštovani profesor meda meni, da so vsi naprednjaki takega značaja, kakor on, ki je še nedavno tega pi-sal v »Slovenskem Narodu« najstru-penejše članke proti duhovščini in klerikalizmu, pa se zelo moti. Le veteranjaki in koristolovci menjajo prepričanje, močje pa ostanejo zna-čaji.

Prav redkobeseden je bil to pot mariborski dr. Korošec.

Rekel je, da so štajerski klerikal-ci enih misli in enega duha s kranj-skimi somišljeniki, ki so jim bili in jim ostanejo tudi v bodoče vzor in vzgled v dejanju in nehanju.

Da je bil sicer zelo brbljavi Ko-rošec to pot tako malobeseden, je bil nemara vzrok, da so ga njegovi šta-jerski rojaki na potu v Ljubljano skoro docela pustili na cedilu. Par kaplanov z ne baš številno četico cerkvenih ključarjev, to je bila dele-gacija iz zelene Štajerske.

Nato je čital tajnik klerikalne stranke dr. Rožič došle brzojavke. Največ so jih poslali hrvatski kleri-kalci, na čelu jim znani sarajevski nadškoof dr. Stadler.

Po prečitanih brzojavkah, so ljudje mislili, da je komedija že kon-čana, zato so jeli vreti iz dvorane. Reditelji so imeli mnogo posla, da so preverili ljudi, da je končana šele predigra, a da se prava igra šele pri-čenja.

Ko se je trušč in hrup nekoliko polegal, je nastopil dr. Janez E v a n g e l i s t K r e k, da govori o temeljnih načelih vseslovenske ljud-ske stranke.

Klerikalna stranka hoče, je re-kelel govornik, novih bojov in novih zmag. (Klic: Pa ne takih, kakor v deželnem zboru!) Svoje dni so stopa-le iz Štajerske in Koroške čete pod vodstvom plemstva v Ljubljano, da jo obvarujejo nevarnosti; danes pa so prišle iz onih pokrajin ljudske čete brez plemenitaških voditeljev. Tako se spreminjajo časi. Sedaj vodi sebe narod sam in v borbo stopa s svojimi lastnimi silami. V tej borbi bo ljudstvo zmagovalo, ako bo složno in ako bo marljivo delalo. V to mu je treba organizacije. Ta organizacija se ima ustvariti z ustanovitvijo vse-slovenske ljudske stranke, ki se bo zbirala sicer pod novo zastavo, a pod starimi načeli.

Dr. Krek je končal svoja izjava-nja s patetičnim vzklikom: »Na na-ših tleh je še vedno prostora dovolj za grobove naših sovražnikov.«

Krekov govor ni izzval posebnega navdušenja, menda so se zboro-valci zavedali, da bo na slovenski zemlji pač dovolj prostora za grob slovenskemu ljudstvu, prav malo pa za gomile sovražnikov, ako bodo klerikalci nadaljevali svojo doseda-njo pogubno politiko.

Nato je dr. Brejca prečital sta-tute vseslovenske ljudske stranke, ki se glase tako - le:

Vseslovenska ljudska stranka je politična organizacija celokupne-ga slovenskega naroda na krščanski, narodni in ljudskodemokratski pod-lagi.

Organizacija se deli v centralno organizacijo in v deželne organiza-cije.

I. Centralna organizacija.

1. Centralna organizacija sesto-ja iz centralnega vodstva in central-nega izvršilnega odbora.

a) Centralno vodstvo je vrhovna instance stranke in sestoja iz vseh državnih in deželnih po-slancev ter načelnikov deželnih vodstev stranke.

Poleg tega ima vsako deželno vodstvo stranke pravico, odpaslati še pet zastopnikov v centralno vod-stvo.

b) Centralni izvršilni odbor sestoja iz 15 članov centralnega vod-stva, katere izbere deželna vod-stva po sledečem ključu: Dežel-no vodstvo kranjsko pet, štajer-sko štiri, goriško tri, koroško dva in tržaško - istrsko enega.

2. Centralna organizacija ima odločevati v vseh vprašanjih, ki za-

devajo skupne pravice in interese celokupnega slovenskega naroda in tozadevno organizacijo.

V tem okviru so sklepi central-nega vodstva za stranko obvezni in jih mora izpolnjevati le centralno vodstvo samo.

Če in dokler pa centralno vod-stvo v kaki zadevi ni ničesar sklepa-lo, je nadomestuje centralni izvršil-ni odbor.

3. Centralno vodstvo se zbira re-doma vsaj enkrat na leto na povabi-lo izvršilnega odbora, odnosno njega predsednika. Centralni izvršilni od-bor, odnosno njega predsednik, je dolžan sklicati izredno sejo central-nega vodstva tekom 14 dni, če to za-hteva le eno deželno vodstvo.

Centralno vodstvo si izvoli za vsako zasedanje svojega predse-dnika in druge funkcionarje.

Centralni izvršilni odbor si iz-voli predsednika in druge funkcion-arje. Zbira se po potrebi večkrat na leto, na povabilo svojega predse-dnika.

II. Deželna organizacija.

Deželna organizacija se uredi v vsaki deželi samostojno po ondodnih somišljenikih stranke.

V vsaki deželi se ustanovi dežel-no strankino vodstvo, ki mora biti priznava od centralnega izvršilnega odbora.

Na čelu vsakega deželnega vod-stva mora stati poseben načelnik. (Gl. I. 1. a)

Vsaka deželna organizacija je popolnoma samostojna in odloča neodvisno od centralne organizacije v vseh stvareh, ki zadevajo dotično de-želo samo.

Ti statuti so bili sprejeti brez posebnega odobranja in, kar je zelo značilno — brez vsake debate.

Dr. Brejca je zaklical trikratni živio vladarju ter predlagal zaupni-co klerikalnim poslancem in kome-dija je bila končana.

Z dolgimi obrazi so se zboroval-ci razšli, sprašujoč se med sabo, za-kaj so pravzaprav prišli v Ljub-ljano.

V nemških listih od klerikalcev napovedanega demonstrativnega ob-hoda po Ljubljani, proti kateremu je po zatrdilu klerikalnih listov organi-ziral napredne sloje k protidemons-traciji prijatelj Ribnikar, ki je že teden dni na Dunaju, tudi ni bilo. Menda so se klerikalci sramovali svojo klavernost javno pokazati na ulici.

Edino, kar je v Ljubljani spo-minjalo na klerikalno prireditve, sta bila dva lestvična teško hreščeča voza, ki sta se ob pol 2. popoldne po-mikalala od »Uniona« po ljubljanskih ulicah. Na njih je sedelo par žalost-nih postav, topih in brezmiselnih zročih v svet, nad njimi pa se je ble-stel napis: »Združena Slovenija.«

Vstavili smo se pred to čudno vprego in vzkliknili: to je predpoda-ba združene Slovenije, kakršno pri-pravljajo klerikalci!

Državni zbor.

Seja klubovih načelnikov.

Dunaj, 16. oktobra. Predse-dnik državne zbornice je sklical za to-rek popoldne sejo klubovih načelni-kov, ki naj bi pri tej priliki izrazili svoje želje in sprožili event. tudi ka-ke načrte. Od druge strani se čuje, da bi na seji radi dobili natančnejših podatkov o taktiki čeških radikalcev.

Slovenska Enota.

Dunaj, 16. oktobra. Korespon-denca »Zentrum« javlja, da se bo S. E. šele v zadnjem trenutku odločila za taktiko v parlamentu. Načelniki slovenskih strank bodo pred vsem upoštevali dejstvo, da hoče vlada pri-tegniti manjše parlamentarne skupi-ne in Poljake k nemškemu bloku in na ta način rešiti vsaj proračunski provizorij. Dejstvo je, da so države blagajnice strahovito prazne in da iz finančelnih razlogov ne bo mogoče držati položaja niti do konca leta brez parlamentarne pomoči. Ta mo-ment bo odločilen pri določitvi tak-tike opozicijskih strank, ki slede paroli: »Bienenrthu nobenega moža in nobenega vinarja!«

Madžarski glas.

Budimpešta, 16. oktobra. »Pester Lloyd« piše o dogodkih v Predlitavskem med drugim sledeče: »Ogorčenost Čehov proti nemški vla-di, katero so še zvišali neuspehi v češkem dež. zboru in demonstracijski zakoni, bo rodila na vsak način v parlamentu obstrukcijo, in vprašanje je le, ali bo ta obstrukcija takozvana vladna ali tehnična ali pa hrupna. Ta okolnost kakor tudi demisijski čeških ministrov bo ustvarila novo si-tuacijo. Ministrski predsednik baron Bienenrth bo na vsak način poskusil pripraviti oba češka ministra do te-ga, da ostaneta še nadalje v uradu, če se mu pa to ne posreči, poda demisijo celoga kabineta. V krogih, ki do-bro poznajo mišljenje dvora, se trdi, da cesar ba. Bienenrth ne bo odpus-til, temveč da ga bo sopot imenoval ministrskim predsednikom. V tem slučaju bo bar. Bienenrth sestavil nov

kabinet, ki se bo bistveno razlikoval od sedanjega.«

Poljska ljudska stranka.

Dunaj, 16. oktobra. Neki tu-kajnji korespondenci se je telefoni-ralo iz Lvova, da je posl. Stapski izjavil, da bo njegova stranka v pri-hodnjem zasedanju parlamenta na-stopala tako kakor v minulem. Če bi pa vsepoljska frakcija vendarle opu-stila svoje dosedanje prijateljsko raz-merje do Nemcev, spremeni tudi poljska ljudska stranka svoje raz-merje do S. E. Na vsak način bo Poljski klub težko podpiral vlado, ki hoče nele predložiti v sankcijo po-nemčevalne zakone temveč jih je ce-lo sama pomagala sestaviti. O držav-nem zboru je posl. Stapski dejal: »Pred pol letom, da še pred koncem parlamentnega zasedanja, v juliju, bi bila vlada v tem parlamentu iz-vedla lahko vse. Zdaj pa za delav-nost parlamenta ni niti najmanjšega žarka nade in v zadnjih dneh je celc skoro gotovo, da v sled narodnostnih sovražnosti dunajski parlament ne bo mogel začeti s svojim produktiv-nim delovanjem.«

Ogrska kriza.

Dr. Wekerle na Dunaju.

Dunaj, 16. oktobra. Wekerle-va avdijenca je trajala nad eno uro. Čuje se, da je krona pritrdila We-kerlovemu načrtu, po katerem se bo poskušal doseči sporazum s sodelovan-jem neodvisnostne in ustavne stranke in se bo Justhovi skupini zagotovilo obširnejše sodelovanje na vodstvu cele zadeve. Izdala se je ba-je že formula, ki zadovoljuje na vse strani, in v kateri je bančno vpraša-nje izločeno. Na čelo kabineta bo sto-pil grof Zichy, finančni portfelj bo pa prevzel višji uradnik. Stranka neodvisnosti zahteva zase na vsak način notranje ministrstvo. Novi ka-binet bo pri svojem nastopu izjavil, da stoji na temelju gospodarske sa-mostojnosti.

Po avdijenci se je dr. Wekerle podal v zunanje ministrstvo, kjer je imel daljšo konferenco z ministrom Aerenthalom.

Jutri bo dr. Wekerle zopet spre-jet pri cesarju v avdijenci. V tej av-dijenci bo cesar naznanil svojo odlo-čitev glede Wekerlovega predloga, naj se sestavi prehodno ministrstvo z dr. Wlassicsem na čelu.

Carjevo potovanje.

San Remo, 16. oktobra. Se-stanek ruskega carja in italijanskega kralja bo v soboto 23. t. m. v gradu Raccognighi pri Turinu. Štirideset ru-skih agentov je že došlo tja. Vse po-tnike, ki izstopijo na kolodvoru v Raccognighi, natanko preiščejo.

Ferrer.

Praga, 16. oktobra. Za jutri-šnji dan sta napovedani češka in nemška sekcija »Svobodne Misli« ve-lik shod v spomin Ferrerju. Policija pa je ta shod prepovedala, češ, da ni dovoljeno proslavljati zločine, prav kakor bi mogla vnaprej vedeti, kaj se bo na shodu govorilo. Nato je na-povedalo društvo svobodnih misle-cev »Avgustin Smetana« društveni shod, ki ga policija seve ni mogla prepovedati. Prepovedala pa je nale-piti vabila na ta shod. Včeraj je poli-cija vdrla v sekretarijat »Svobodne Misli«, je tam raztrgala črne zasta-ve, ki so bile izobešene in je konfis-ci-rala razglednice s Ferrerjevo sliko.

Nemiri na Španskem.

Madrid, 16. oktobra. V da-našnji otvoritveni seji parlamenta so bili veliki nemiri. Republikanski po-slanci so hoteli onemogočiti mini-strskemu predsedniku Mauri preči-tati kraljevi reskript. Reskript se je nazadnje s težavo in med nemirno prečital. Liberalni senator Calseton je podal interpelacijo glede barcelon-skih dogodkov in rifske ekspedicije. Situacija na Španskem je zelo resna. Na eni strani raste revolucij-sko gibanje v državi, na drugi strani se množe težave v Afriki in zahteva-jo vedno večjih denarnih žrtev, ki jih Španija ne bo mogla dolgo nositi. In uspehov v Afriki ni skoro nobenih: Tako je Špansko razburkano znotraj in nesrečno v svoji nepremišljeni ma-roški vojni. Med tem ko v Maroku pokajo puške Mavrov in uničujejo špansko vojsko, eksplodirajo v Ma-dridu in v Barceloni bombe in uni-čujejo vse, kar je blizu vladajočim krogom španskim. Ti pa nadaljujejo v fererovščini.

Dnevne vesti.

4. Kranjski deželni zbor je zbo-rovat več tednov in bi bil imel torej časa dovolj, rešiti prvo in najpogla-vitnejšo svojo nalogo, to je deželni proračun. V vsakem občinskem od-boru vedo, da je proračun podlaga vsemu obč. gospodarstvu, vsaka ob-činska klada v kaki hribovski vasi ve, da se slabo gospodari, če ni pra-račun ugotovljen. Vsi se temu pa dež. odbor še predložil ni proračuna in ko je baron Apfalterov saraditega

interpeliral plemenitega hofrata Šukljeta, je ta povedal, da dež. odbor sploh še ni pripravil dež. proračuna. Pa nikar misliti, da je tega kriva sa-mo klerikalna lenoba. Klerikalci na-lašč in namenoma niso napravili pra-računa, ker niso hoteli, da bi prišel na razpravo. Vzroki za to brezvestno početje so popolnoma jasni in kar po vrsti jih hočemo naštet, da bo najširša javnost spoznala, kako kle-rikalci — delajo in gospodarijo. Pr-vi vzrok, da klerikalci niso predložili proračuna, je ta, da so hoteli dobi-ti časa in da spravijo pod streho raz-lične zadeve njih strankarskega in-teresa. Ko bi bili predložili pravočasno proračun, bi nekatere zadeve klerikalnega strankarskega interesa najbrž sploh ne bile prišle na raz-pravo. Tega seveda klerikalci niso pričakovali, da bo kupčija s Pav-larjem vzela tako žalosten konec. Čas, da se je mogel odsek baviti s to stvarjo, pa so dobili s tem, da ni-slo predložili proračuna. Drugi vzrok, da proračuna niso predložili, je bi-la, da so se bali proračunske razpra-ve. Edina prilika, govoriti o politič-nih razmerah, kritizirati vlado in razne druge oblasti ter ožigosati po-četje klerikalcev zlasti v dež. sol-skem svetu in v dež. odboru je pr-pračunski debati. Te debate so se klerikalci bali, kar trepetali so pa pri misli, da je pri proračunski de-bati prilika osvetliti njih gospodar-stvo z deželnim denarjem. V tem ozi-ru bi bila proračunska debata spravi-lu marsikaj na dan. Že ena sama stvar bi bila vzbudila velikansko senzacijo, dejstvo namreč, da ima dež. odbor dolgeve in različna plačila, a da je, namesto da bi bil porav-nal svoje dolžnosti, posodil klerikalni »Zadružni zvezi« menda več kot 300.000 kron deželnega denarja, daš-je ta »Zadružna zveza« tako banke-rotna, da ji še ljudska posojilnica neče več dati. Pri proračunski raz-pravi bi bilo prišlo to na dan in še marsikaj drugega in da se tako raz-prava prepreči, pa dež. odbor sploh ni predložil proračuna.

4. Shod na Bledu. Salon hotela »Triglav« na Bledu bil je do zadnje-ga kotička napolnjen, ko je včeraj popoldan otvoril dr. Žerjav ime-nom izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke javni shod. Pred-sednikom je bil izvoljen enoglasno g. Peternel. Dr. Vilfan je poro-čal o deželnem zboru. Popisal je plo-donosno opozicijsko delo naprednja-kov, ki so z odporom in nasvetom do-segli marsikake za deželo koristne premembe površno sestavljenih za-konskih načrtov. Glede električne centrale so morali klerikalci sami priznati, da niso gradiva še pripravili. Skoda je, da je reforma občinske-ga reda tako enostranska. Tiče se le volilnega reda, da bi se pa lotila kri-čehih pomanjkljivosti, ki ovirajo de-lo vsakega župana, to se ji ni ljubi-lo. Župani so danes pravi blapei glavarstev; treba bi jim bilo krepke opore v občinskem redu. (Burno od-obravanje). Velika napaka volilnega reda je, da bodo volili vsi trije razred-i obenem, ker bo to izrinilo iz odbora marsikojega za občinsko gospodar-stvo zelo koristnega moža. V banč-nem vprašanju smo dosegli mnogo korektur in mej drugim tudi, da ku-atorji ne bodo plačani. Govornik je temeljil potrebo in uspehe obstruk-cije v poslovnem vprašanju. Zase-danje je dokazalo, da je opozicija manjšine koristna in da se bo to manjšino moralo vselej upoštevati. (Viharno odobravanje.) Nato je dr. Žerjav govoril o potrebi organi-zacije in med drugim omenil, da se šteje pristaeam naše stranke marsi-kdo, ki odklanja vsako gibanje in de-lo za stranko, češ, da je itak vseeno itd. Taki ljudje so tihi zavezniki klerikalcev, ki ovirajo, da naša stranka ne prodre v kmečke in delavske sloje. Bahaštvo mora iz stranke ven, le kdor dela, naj odločuje, čim manj cokelj, tem bolje. Priporoča širjenje naprednih listov osobito »Gorenjec« in »Slov. Domak«. Ustanovi naj se za Bled in okolico politično društvo. (Vsestransko odobravanje.) Nato je dr. Hočev ar v iskrenih besedah utemeljeval, kako nujno je treba, da se blejski naprednjaki organizujejo. Če se bomo v skupnem delu spoznali, si bomo zaupali. Ob splošnem pritrdjevanju zborovalcev izjavlja, da se bodo Blejci takoj lotili dela za poli-tično organizacijo. Nato je g. R e p e predlagal to-le resolucijo: »Zboroval-ci na shodu narodno - napredne stranke na Bledu dne 17. oktobra t. l. izrekajo svoje opravičeno ogorče-nje nad krivičnim postopanjem de-želnozbornske večine, ki dosledno tep-ta najprimitivnejše parlamentarne pravice manjšine, in izrekajo po-slanecem narodno - napredne stranke svoje priznanje, da so tako pogumno odbili nameravani napad na napred-ne volilce.« Resolucija je bila spre-jeta enoglasno, daš-je bilo navzočih nekaj klerikalcev. Potem ko se je zvršila kratka debata, kako in kdaj bi bilo prirediti ustanovni shod go-spodarsko - političnega društva na Bledu, je predsednik shod zaključil. Naj bi ta shod vzdramil vse napred-

4-10 vin. viñe.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2. Srednji zračni tlak 736-0 mm.					
Okolice	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
16.	2. pop. 9. zv.	738.2 738.6	16.5 11.0	sl. jvzhod	pol. oblac.
17.	7. zj.	737.7	8.1	sl. svzhod	jasno
18.	2. pop. 9. zv.	736.8 736.9	13.7 11.6	slab jug	jasno
18.	7. zj.	737.3	6.4	sl. jvzhod	megla

Srednja predvečernja temperatura 12.5°, norm. 10.4° in večernja 11.1°, norm. 10.2°. Padavina v 24 urah 0.0 mm in 0.0 mm.

Električna cestna železnica v Ljubljani naznanja v svojem ter v imenu vseh uslužbenecv žalostno vest o nenadni smrti gospoda

Franca Klinarja
revizijskega ključarja

Pogreb rajnika bo v ponedeljek, 18. t. m. ob 4. uri popoldne iz mrtnišnice pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

Globoko užalosteni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani, dobri, nepozabni sin, oziroma brat, stric in svak, gospod

Franc Klinar

nenadoma pri svojem težavnem, naporem opravi pri električni železnici v 24. letu svoje dobe preminil.

Pogreb predragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 18. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše za dušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

Predragemu pokojniku priporočamo v molitev in prijazen spomin.

V Ljubljani, 18. oktobra 1909.

Žalujoči ostali.

Hiša

z lepimi stanovanji, nekoliko vrta in travnika, posebno pripravna za kakšnega penzionista ali vrtnarja, se **cenno proda.**

Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Milinsko podjetje na deželi sprejme kontorista

(knjigovodja in stenograf) z lepo pisavo ter popolnoma zmožnega nemškega jezika. Vstopi lahko takoj. 3886

Lastnoročno pisani curriculum vitae s pridejanimi prepisi izprijčeval ter plačilne zahteve naj se pošljejo pod »št. 253 mlin« na uprav. »Slov. Naroda«.

Tri mizarske pomočnike

zmožne notranjega cerkvenega in drugega dela ter

2 učenca

sprejemem takoj v stalno delo. Plača po dogovoru.

Ponudbe na: **Peter Bauerheim**, mizarski mojster v **Krasku**. 3895

Nova hiša

blizu Zvezde v Ljubljani, se in proste roke cenno proda pod ugodnimi pogoji. V pritličju hiše je stanovanje, pripravno za majhno obrt. Vprašanje na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

LETNIK XXVII. (1907).

Istaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po eden pet na mesec v svezkih ter stoji vsa leto 9 K so h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele iz K so h na leto Posamezni svezki se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Stev. 2996.

Služba občinskega tajnika

se razpisuje pri mestnem županstvu v Postojni.

Letna plača K 1440.—. Zahteva se popolna zmožnost slovenskega in nemškega jezika.

Prednost imajo prosilci, ki so kot taki že službovali.

Pri marljivem izvrševanju obč. pisarniških poslov se zamore računati tudi na zaslužek pri kakem drugem samoupravnem zastopu v Postojni.

Službo je nastopiti 1. oziroma 15. novembra t. l. — Prošnje je vložiti do 25. oktobra t. l. pri mestnem županstvu.

Mestno županstvo v Postojni,
dne 9. oktobra 1909.

G. Pikel l. r.
župan.

Nihče naj ne kupi poprej pisalnega stroja, dokler si ni ogledal moderne brzosamopisnice

STOEWER REKORD

Zahtevajte taisto na poskušnjo in uverili se boste o vrlih tega stroja napram vsem drugim.

Stari stroji se zamenjajo pod ugodnimi pogoji. Prospekti zastoj.

Ugodna plačila na obroke.

Glavno zastopstvo za Kranjsko: 3633

Ljubljana, Šelenburgova ulica 7, I. nadstr.

35letnica. Privatna plesna šola

v dvorani hotela „Union“.

Imam čast naznaniti, da bo v ponedeljek, 25. t. m. otvoritev novega jubilejskega tečaja za plesalke in plesalce, že vsjene plesa, in se bo nadaljeval vsak ponedeljek od 8. do 11. zvečer.

Novost: Figurirani plesi.

Vsak petek od 8. do 11. zvečer je tečaj za začetnike in se prične v petek, 29. t. m. Poučeval bodem vse moderne plesne. NB. Pri teh tečajih imajo samo vstop gospodične in gospodje boljših rodbin.

Privatne in separatne ure v rodbinah, ali v institutih po dogovoru.

Vpisuje in vpraša se vsak dan od 11. do 12. dop. in od 2. do 4. pop. v hotelu pri „Slonu“ soba št. 73.

Z odličnim spoštovanjem

3884

Giulio Morterra, avt. plesni učitelj.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi 44,437,036-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 98,323,486-35 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa polaganja dalje: čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah št. 12.

Generalno zastopstvo v Ljubljani.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavnica K 3,000,000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnica v Spiljetu. Podružnica v Celovcu. Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Izdajatelj in odgovorni urednik Baste Pustoslavšek.

?? Kdo bi dajal slovenske konverzijske ure s protipunkom francoske. Pismene ponudbe pod »Francia« na uprav. Slov. Naroda«. 3885

Pozor! Posestvo

se staro, dobro idočo gostilno, specialno trgovino in trafiko, oddaljeno le par minut od kolodvora, ob glavni cesti, se proda pod ugodnimi pogoji. Posestvo obsega okrog 11 oralov njiv, travnikov in gozda, poslopja so pred kratkim prenovljena in enonadstropna, obstoječa v nadstropju iz 5 sob, v pritličju so lokali za gostilno in trgovino, v kuhinji vodovod, 2 kleti, ledenica in razne pritukline. Stoji sredi vasi Šmarja na najlepšem in najpripravnijem prostoru.

Kupci naj se blagovolijo obrniti na Antona Perčiča, posestnika v Paradišču pošta Šmarje-Sap pri Ljubljani ali pa pri Janezu Zaviršku, mesarju v Šmarju.

3854

Krasne damske klobuke kakor tudi za deklice in otroke, najnovejše mode, v največji izbiri, po zelo ugodnih cenah

Modni salon P. Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

3850

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvoček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7-03 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Podrožico), Celovec.

7-25 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-26 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

11-40 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

3-32 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-28 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

6-23 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

7-40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

0 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, juž. žel., (čez Podrožico) Prago, Draždane, Berlin.

5-42 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbič, Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., (od 30. maja le ob nedeljah in praznikih na progi Ljubljana juž. žel.-Trbič, od 1. julija na progi Ljubljana juž. žel., — Jesenice vsak dan).

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

2-08 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi 44,437,036-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 98,323,486-35 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa polaganja dalje: čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah št. 12.

Generalno zastopstvo v Ljubljani.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavnica K 3,000,000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnica v Spiljetu. Podružnica v Celovcu. Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Voč različnih krojaških pomočnikov

se sprejme takoj pri 3842

P. Cassermannu.

Drehe, suhe gobe, fižol, smrekove storže, divji kostanj

in sploh vse deželne pridelke kupuje

Ant. Kolenc v Celju.

Vsak petek in torek se dobiyo sveže jetrne in krvave klobase

pri 3851

Jan Chalupnik
na Starem trgu.

3842

Krasne damske klobuke kakor tudi za deklice in otroke, najnovejše mode, v največji izbiri, po zelo ugodnih cenah

Modni salon P. Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

3850

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvoček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7-03 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Podrožico), Celovec.

7-25 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-26 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

11-40 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

3-32 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-28 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

6-23 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

7-40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

0 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, juž. žel., (čez Podrožico) Prago, Draždane, Berlin.

5-42 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbič, Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., (od 30. maja le ob nedeljah in praznikih na progi Ljubljana juž. žel.-Trbič, od 1. julija na progi Ljubljana juž. žel., — Jesenice vsak dan).

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

2-08 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi 44,437,036-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 98,323,486-35 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa polaganja dalje: čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah št. 12.

Generalno zastopstvo v Ljubljani.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavnica K 3,000,000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnica v Spiljetu. Podružnica v Celovcu. Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.